

Sygn. akt II Ca 610/15

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Koska

Sędziowie: SSO Cezary Klepacz

SSO Teresa Strojnowska (spr.)

Protokolant: starszy protokolant sądowy Beata Wodecka

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2015 r. w Kielcach

na rozprawie sprawy

z wniosku M. K.

z udziałem I. Ś., A. Ś. (1), L. W., B. K., A. R., J. G., J. K.

o ustanowienie służebności drogi koniecznej

na skutek apelacji uczestniczki I. Ś.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej z dnia 4 grudnia 2014 r.,

sygn. akt I Ns 172/13

zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie I (pierwszym) w ten tylko sposób, że opisaną w punkcie I (pierwszym) służebność drogi koniecznej, ustanowić na działce oznaczonej obecnie numerem ewidencyjnym (...) przedstawionej na mapie sporządzonej przez geodetę uprawnionego W. C. (1) w dniu 25 czerwca 2015r. przyjętej do Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego prowadzonego przez Starostę (...) w dniu 2 lipca 2015r. za nr (...) zamiast na działce oznaczonej numerem ewidencyjnym(...)oddalić apelację w pozostałej części i nakazać pobrać od uczestniczki I. Ś. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kielcach kwotę 127,88 (sto dwadzieścia siedem 88/100) złotych tytułem kosztów sądowych w postępowaniu apelacyjnym.

SSO Teresa Strojnowska SSO Monika Końska SSO Cezary Klepacz

II Ca 610/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 grudnia 2014r. sygn. I Ns 172/13, Sąd Rejonowy w Skarżysku-Kamiennej ustanowił na nieruchomości położonej przy ul. (...)w S. oznaczonej w ewidencji gruntów numerem (...), stanowiącej współwłasność uczestniczek I. Ś. i A. Ś. (1), objętej prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Skarżysku-Kamiennej księgą wieczystą (...), na rzecz każdorazowych właścicieli nieruchomości położonej w S., oznaczonej w ewidencji gruntów numerem (...)objętej prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Skarżysku-Kamiennej księgą wieczystą(...) - służebność drogi koniecznej o powierzchni 43 m⁽²⁾, wyznaczoną punktami (...) na mapie sporządzonej przez geodetę uprawnionego M. S., przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego Starosty (...) w dniu 3 września 2014r. za numerem(...)-

za jednorazowym wynagrodzeniem w wysokości 3 505,18 zł (pkt I), nakazał pobranie od wnioskodawcy M. K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej kwoty 6 300,46 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (pkt II), orzekł, iż w pozostałym zakresie wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie (pkt III).

Sąd Rejonowy wydał powyższe orzeczenie w oparciu o ustalony następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. K. jest obecnie właścicielem nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym położonej w S., oznaczonej na mapie geodezyjnej nr(...) dla której Sąd Rejonowy w Skarżysku-Kamiennej prowadzi księgę wieczystą nr(...). Działka została nabyta w dniu 28 czerwca 2004r., przez wuję wnioskodawcy E. Z. od jej poprzednich właścicieli R. i W. K.. Wnioskodawca zamieszkał na nieruchomości w połowie 2005r. po remoncie domu. W późniejszym czasie odkupił zajmowaną przez siebie nieruchomość. Nieruchomość należąca do wnioskodawcy graniczy bezpośrednio z działką oznaczoną numerem ewidencyjnym (...) stanowiącą współwłasność I. Ś. i jej siostry A. Ś. (1), które przedmiotową nieruchomość nabyły w drodze dziedziczenia po zmarłych rodzicach W. i A. małżonkach P..

E. Z. po rozmowach z I. Ś. poinformował M. K., iż wyraziła ona zgodę na korzystanie z pasa jej działki w celu dojazdu do działki nr (...) W związku z tym wnioskodawca wykonał dwie bramy – jedną wzdłuż swojej działki z działką o nr(...) a drugą zdejmując jedno przesłone ogrodzenia wzdłuż granicy działki (...)z ulicą (...). Z jednej strony wjazd jest ograniczony płotem, a z drugiej rozciągnął siatkę ogrodzeniową pomiędzy słupkami. M. K. korzystał z przejazdu przez wydzielony, częściowo utwardzony pas przeznaczony zarówno dla ruchu pieszego jak i przejazdu samochodów, w obrębie działki nr (...). Wnioskodawca kilkakrotnie podjeżdżał wraz z E. Z. do I. Ś. chcąc ustalić z nią wynagrodzenie za korzystanie z wydzielonego na jej działce pasa gruntu, ewentualnie zaproponować jej odkupienie fragmentu działki, jednakże nie chciała ona z nimi rozmawiać. Kiedy wnioskodawca podjął samodzielnie kolejne próby rozmów z I. Ś. odnośnie płatności za korzystanie z przejazdu przez jej działkę, I. Ś. oświadczyła, iż się na to nie zgadza i nakazała wnioskodawcy opuszczenie działki, zakreślając termin do 31 marca 2013r.. Wnioskodawca do tego zakazu się nie zastosował.

Nieruchomość należąca do M. K. nie ma dostępu do drogi publicznej. Znajduje się między ulicami (...), jednak w żadnej części nie graniczy z żadną z nich. Ma kształt prostokąta ze wszystkich stron otoczonego nieruchomościami, zabudowanymi budynkami mieszkalnymi, za wyjątkiem nieruchomości oznaczonej nr 143, która obecnie stanowi działkę przeznaczoną pod zabudowę, jednakże w chwili obecnej nie ma tam żadnych zabudowań, działka jest zarośnięta bujną, częściowo dziką roślinnością.

Właścicielką działek nr (...) przy ul. (...), graniczącymi z nieruchomością wnioskodawcy jest L. W.. Na działce nr(...) znajduje się druga połowa drewnianego budynku mieszkalnego połączonego z budynkiem mieszkalnym wnioskodawcy.

Właścicielem działki nr(...)położonej przy ul. (...) jest A. R.. Na tej nieruchomości niegdyś było ustanowione ograniczone prawo rzeczowe polegające na obciążeniu nieruchomości służebnością osobistą przejazdu i przechodu na rzecz T. B. i J. N. po zachodniej stronie. Osoby te były poprzednimi właścicielami działki(...). Wyrokiem Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej z dnia 31 marca 2005 r. w sprawie I C 115/04 z powództwa A. R. zakazano E. Z., M. K. i E. K. przechodu i przejazdu przez nieruchomość A. R.. Wszystkie opisane nieruchomości położone są w dzielnicy D. w S. w kompleksie terenów budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego pomiędzy ul. (...).

Działka nr (...) przylega do działek o nr (...)

Bezspornym w sprawie było, iż nieruchomość wnioskodawcy nie ma dostępu do drogi publicznej, stąd wniosek był zasadny. Na podstawie opinii biegłego geodety wyodrębniono dwa warianty służebności drogi koniecznej.

Pierwszy odpowiadał aktualnemu sposobowi korzystania z dojazdu do nieruchomości wnioskodawcy do podwórza przez działkę nr(...).

Ustanowienie służebności biegnącej przez działkę nr(...) jest niemożliwe ponieważ szerokość drogi pomiędzy płotem a zabudowaniami wyniosłaby jedynie 2,67 m.

Nie ma możliwości ustanowienia służebności przez działkę nr(...), ponieważ droga odcięłaby zabudowania gospodarcze na tej działce od pozostałej jej części. Dodatkowo przeprowadzenie służebności przez obie te działki wymagałoby przebudowy ogrodzeń i zainstalowania bram wjazdowych. Ponadto na terenie działki (...) znajdują się nasadzenia w postaci drzewek owocowych oraz możliwa jest kolizja z istniejącym garażem.

W toku postępowania rozważany był także wariant ustanowienia służebności przez działkę nr(...) należąca do B. K. o tej samej szerokości i podobnym usytuowaniu do działki (...). W ocenie Sądu Rejonowego wariant ten jest jednak mniej korzystny, ponieważ wymaga zainwestowania środków w urządzenie takiej drogi (utwardzenie jej i wykonanie bramy od strony ul. (...)).

Ustanowienie służebności przez działkę nr(...) nie wymaga żadnych dodatkowych wydatków. W tej sytuacji opierając się na opiniach biegłej geodety M. S. i biegłego z zakresu szacowania i wyceny nieruchomości M. N., Sąd Rejonowy uznał, iż najkorzystniejszym będzie ustanowienie służebności przez działkę nr(...). Opinię tę Sąd uznał za pełną, rzetelną i wiarygodną. Wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności Sąd Rejonowy również przyjął za opinią biegłego N..

Apelację od tego postanowienia w punkcie I wniosła uczestniczka I. Ś. i (współwłaścicielka działki (...)) i zarzuciła:

- naruszenie art.145 §2 k.c. poprzez błędne jego zastosowanie polegające na przyjęciu, że przebieg drogi koniecznej przez działkę(...) będzie związany z jak najmniejszym obciążeniem gruntów, przez które droga ma przebiegać, jak również uwzględnia interes społeczno-gospodarczy w sytuacji gdy możliwy jest inny przebieg drogi koniecznej przez działkę nr (...), ewentualnie przez działkę (...) od ul. (...) wzdłuż granicy z działką nr (...), nadto ustanowienie służebności przez w/w działkę będzie związane z nadmiernym obciążeniem przedmiotowej nieruchomości ze względu na projektowany jej podział pomiędzy współwłaścicielami jak również projektowany sposób zagospodarowania nieruchomości,

- naruszenie przepisu art.145 §3 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie polegające na nieuwzględnieniu interesu społeczno-gospodarczego przy wytyczaniu przebiegu drogi koniecznej, w szczególności istniejącego konfliktu pomiędzy wnioskodawcą M. K. a uczestniczką I. Ś..

W oparciu o te zarzuty wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w punkcie I i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kosztów postępowania apelacyjnego, w tym z tytułu zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego i wnosząc o nieobciążanie go kosztami postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest uzasadniona i nie zasługuje na uwzględnienie a podniesione w niej zarzuty są nietrafne.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i przyjmuje je za własne, także ocenę prawną. Wymagają one jednak uzupełnienia, bowiem już po wniesieniu apelacji zgodnie z zamiarem zaprezentowanym w jej treści, I. Ś. i A. Ś. (1) dokonały podziału działki nr (...), na dwie działki oznaczone numerami (...) o równej powierzchni 0,0411 ha., co obrazuje przedłożona mapa, sporządzona przez geodetę uprawnionego W. C. (2), zaewidencjonowana w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym Starosty (...) za numerem(...). w dniu 2 lipca 2015r. Potwierdza to także decyzja Prezydenta Miasta S. z dnia 29 lipca 2015r. o zatwierdzeniu podziału działki należącej do I. Ś. i A. Ś. (2), która jest ostateczna. Wskazać należy także, iż na rozprawie apelacyjnej I. Ś. twierdziła, iż nowopowstała działka nr(...) ma

stać się własnością jej córki, co nakazywałoby zmienić krąg uczestników w niniejszym postępowaniu, jednak do chwili wydania orzeczenia uczestniczka I. ślusarczyk nie wykazała aby doszło do zmiany właściciela.

Przepis art.145 k.c. przewiduje możliwość ustanowienia w stosunkach sąsiedzkich służebności drogowej (przejazdu i przechodu), którą ustawa określa jako służebność drogi koniecznej, w wypadku braku odpowiedniego dostępu do drogi publicznej. Przesłanką roszczenia o ustanowienie służebności drogi koniecznej jest brak odpowiedniego dostępu do drogi publicznej lub zabudowań gospodarskich. Chodzi tu o brak całkowitego dostępu, jak i wówczas, gdy dostęp wprawdzie istnieje, ale jest nieodpowiedni, gdyż nie zapewnia niezbędnej łączności umożliwiającej normalne gospodarze korzystanie z nieruchomości (por. post. SN z dnia 28 listopada 2000r., IV CKN 172/00, Lex nr 52512, post. SN z dnia 19 marca 2002r., IV CKN 895/00, Lex nr 55166).

Hipotezą art.145 k.c. jest objęty dostęp o charakterze trwałym, nie skrepowany wolą osób trzecich. Odpowiedni dostęp do drogi publicznej powinien stwarzać rzeczywistą bezpieczną możliwość przedostania się z nieruchomości do takiej drogi, możliwość ta musi dotyczyć prawidłowo funkcjonującej w systemie dróg publicznych i istnieć trwale, a nie tylko w pewnych okresach czasu (por. post. SN z dnia 9 września 2011r., I CSK 657/10, Lex nr 1084686).

W niniejszej sprawie bezsporna jest okoliczność, iż nieruchomość wnioskodawcy oznaczona nr 144/1 nie ma żadnego dostępu do drogi publicznej a nie tylko, że istniejący dostęp jest nieodpowiedni. Żaden z uczestników postępowania nie kwestionował tego faktu.

Sporny był natomiast przebieg tej drogi. Wszyscy uczestnicy postępowania, sąsiedzi nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) sprzeciwiali się wytyczeniu drogi przez ich nieruchomości, zarzucając, iż jest to ograniczenie ich własności, utrudniające korzystanie przez nich z własności. Wysokość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowioną służebność wyliczona przez biegłego M. N., nie była kwestionowana.

Należy zaznaczyć, że sąd nie jest związany żądaniem wniosku, co do przeprowadzenia trasy drogi koniecznej. Stosownie do wyników postępowania dowodowego powinien wytyczyć drogę przez nieruchomość nawet tych właścicieli, przeciwko którym żądanie nie było skierowane (por. post. SN z dnia 12 października 2011r., II CSK 94/11, Lex nr 1044002).

Należy oczywiście przy ustaleniu przebiegu drogi koniecznej uwzględnić wzajemne interesy stron tj. z jednej strony potrzeby nieruchomości nie mającej dostępu do drogi publicznej, z drugiej zaś mieć na uwadze jak najmniejsze obciążenie gruntów, przez które droga ma prowadzić (art.145 §2 k.c.) - por. wyr. SN z dnia 10 stycznia 2002r., II CKN 639/99, lex nr 53135. Przy stosowaniu tej zasady sąd powinien kierować się – jak to określa art.145 §3 k.c. – interesem społeczno-gospodarczym.

Aby określić, która trasa drogi będzie odpowiadać kryteriom określonym w art.145 §2 i §3 k.c., Sąd Rejonowy po przeprowadzeniu oględzin, szczegółowo oznaczył możliwe warianty przebiegu trasy, przedstawione w opinii biegłego geodety uprawnionego M. S. (k.89-92), a następnie porównał je z ustawowymi przesłankami (korzystając w tym zakresie z wiadomości specjalnych - opinii biegłego z zakresu budownictwa i szacowania nieruchomości – biegłego M. N. (2) na okoliczność, który z wariantów przebiegu drogi koniecznej przedstawiony na mapie sporządzonej przez biegłego geodetę uprawnionego M. S., zapewni działce nr(...) dostęp do drogi publicznej z uwzględnieniem potrzeb nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) oraz z jak najmniejszym obciążeniem gruntów przez które droga ma prowadzić oraz z uwzględnieniem interesu społeczno-gospodarczego (k.121-139).

Przeprowadzając ocenę zgromadzonego materiału dowodowego, Sąd Rejonowy dokonał, zdaniem Sądu Okręgowego, prawidłowego wyboru wariantu przebiegu drogi koniecznej przez działkę nr(...), stanowiącą współwłasność uczestniczek - I. Ś. i jej siostry A. Ś. (1), który to wariant wskazał biegły M. N. jako spełniający wymogi określone w art.,145 §2 i §3 k.c. i wariant ten został podzielony przez Sąd Rejonowy.

Ze względów podniesionych przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu do zaskarżonego postanowienia i zaakceptowanych przez Sąd Okręgowy, ustanowiony szlak służebny stanowi najmniejsze obciążenie nieruchomości skarżącej.

Działka nr(...) jest działką niezabudowaną, wytyczona droga przebiega wzdłuż granicy z działką (...) pasem niezagospodarowanym ani nasadzeniami ani budynkami, o minimalnej możliwej szerokości, została już urządzona przez wnioskodawcę przez jej utwardzenie, nie wymaga usunięcia żadnych budowli, nasadzeń.

Wbrew zarzutowi apelacji ustanowiona służebność nie narusza interesu społeczno-gospodarczego współwłaścicieli tej nieruchomości, nie utraciła one bowiem swojego przeznaczenia i może być nadal wykorzystana na cele budowlane.

W ten sposób nastąpiło prawne usankcjonowanie uprzednio zawartej między wnioskodawcą i uczestniczkami umowy, o korzystaniu przez wnioskodawcę z części działki nr (...) jako dojazd do działki nr (...). Zgoda ta została wprawdzie cofnięta, lecz wytyczenie szlaku drogi koniecznej w dotychczasowym miejscu nie zmieniło sposobu korzystania przez wnioskodawcę z tego pasa gruntu.

Należy również zaznaczyć, że w zarządzeniu z dnia 25 kwietnia 2014r. o doręczeniu odpisu opinii biegłego M. N. wnioskodawcy oraz uczestnikom postępowania, zostali oni także zobowiązani do ustosunkowania się do treści opinii, zgłoszenia zastrzeżeń, pytań, uwag, wniosków, w terminie tygodniowym pod rygorem ich pominięcia (k.140).

Odpis opinii wraz ze zobowiązaniem doręczono skarżącej uczestniczce I. Ś. w dniu 26 kwietnia 2014r. (k.141). W zakreślonym terminie, który upłynął w dniu 5 maja 2014r. (dzień 3 i 4 maja 2014r. były dniami ustawowo wolnymi od pracy), uczestniczka nie zgłosiła żadnych zastrzeżeń do opinii, aż dopiero w piśmie procesowym z dnia 2 czerwca 2014r., złożonym w biurze podawczym Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej w dniu 3 czerwca 2014r. bez podania przyczyn opóźnienia (k.165).

Wobec dokonania podziału nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) już po wydaniu orzeczenia przez Sąd Rejonowy, Sąd Okręgowy odebrał od biegłego N. uzupełniające wyjaśnienia na okoliczność tego, czy i ewentualnie jak, opisany podział działki nr(...) na działki nr(...) i nr (...) o powierzchni 0,0411 ha, wpłynie na wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności w wariantcie przyjętym przez Sąd Rejonowy, jak również czy ma to wpływ na wybór dokonanego przez Sąd Rejonowy wariantu przebiegu drogi koniecznej.

W swojej opinii, przedstawionej na rozprawie apelacyjnej w dniu 16 października 2015r., biegły M. N. stwierdził, iż podział działki nie ma żadnego wpływu na wysokość wynagrodzenia a nadto nie zmieni się uzasadnienie celowości przeprowadzenia drogi przez dawną działkę nr (...). Co prawda w wyniku podziału nieruchomości obciążoną będzie już tylko nowopowstała po podziale działka (...)i powierzchnia służebności będzie stanowić większy procent tej działki, niż działki (...) sprzed podziału, jednak za utrzymaniem służebności według wariantu przyjętego przez Sąd Rejonowy przemawiają niezmiennie te same okoliczności, które biegły wskazał w opinii sporządzonej na zlecenie sądu rejonowego.

Sąd Okręgowy podziela w całości wnioski z tej ustnej opinii co oznacza, iż okoliczność podziału działki sygnalizowana w apelacji i która zaistniała faktycznie w toku postępowania apelacyjnego nie ma wpływu na ocenę zaskarżonego postanowienia jako prawidłowego.

Przechodząc do drugiego z zarzutów apelacji stwierdzić należy, iż jest on również nietrafny. Nie ma racji skarżąca zarzucając, iż Sąd Rejonowy wytyczając przebieg drogi koniecznej nie uwzględnił istniejącego pomiędzy wnioskodawcą i uczestniczką I. Ś. konfliktu.

Należy bowiem wskazać, że sam konflikt pomiędzy zainteresowanymi nie stanowi samodzielnej przesłanki uzasadniającej odmowę wytyczenia drogi koniecznej przez nieruchomość uczestniczki, o ile za tym szlakiem przemawiają szczególne względy natury społeczno-gospodarczej (por. post. SN z dnia 26 stycznia 2004r. IV CK 398/02, Lex nr 602388, post. SN z dnia 12 października 2011r. II CSK 94/11, Lex nr 1044002).

Zatem sama niechęć, czy nawet wrogość I. Ś. wobec wnioskodawcy, wywołana tym, że przejeżdża przez jej działkę, nie może stanowić powodu, wykluczającego wytyczenie szlaku drogi koniecznej przez działkę nr(...)

Skonfliktowanie apelującej i wnioskodawcy nie stanowi wystarczającego argumentu za poprowadzeniem drogi koniecznej w inny sposób, w sytuacji, gdy jak słusznie uznał Sąd Rejonowy, wariant przyjęty w zaskarżonym postanowieniu jest najlepszy z punktu widzenia wszystkich pozostałych przesłanek określonych w art.145 §2 i § 3 k.c. mających wpływ na wybór określonego wariantu usytuowania służebności. Sąd Rejonowy w uzasadnieniu obszernie i prawidłowo przytoczył te okoliczności, a także szczegółowo rozważył wszystkie możliwe warianty przebiegu służebności. Sąd Okręgowy wywody te w całości podziela.

Koncentrując się na porównaniu wybranego przez Sąd pierwszej instancji wariantu a tego, za którym optuje apelująca wskazać należy ponownie, iż urządzenie drogi koniecznej w wariacie przez działkę (...) wymaga jej fizycznego wykonania, co wiąże się z dodatkowymi kosztami (opinia biegłego N., k.- 129). Tymczasem droga przez działkę apelującej jest już urządzona, bowiem wnioskodawca od dłuższego czasu najpierw grzecznościowo za jej zgodą a potem bez pozwolenia I. Ś. z niej korzystał. Zaznaczyć przy tym należy, iż przyjęcie tego wariantu nie może być odbierane jako sankcjonowanie faktu, iż M. K. przez pewien czas bez zgody I. Ś. korzystał z drogi. Jego przyjęcie nie oznacza aprobaty dla zachowania wnioskodawcy, który samowolnie przejeżdżał i przechodził przez działkę apelującej, bowiem wariant ten jest korzystniejszy z punktu widzenia kryteriów, jakie należy wziąć pod uwagę przy ustanawianiu służebności.

Oprócz braku konieczności urządzania drogi, kolejnym argumentem przemawiającym za przeprowadzeniem drogi jak w postanowieniu Sądu Rejonowego jest również okoliczność, iż w tym wariacie nie będzie konieczna likwidacja żadnych nasadzeń, jak w przypadku opcji za którą opowiada się uczestniczka. Nadto nie będzie konieczności instalowania nowej bramy lub przesuwania istniejących bram w inne miejsce a tym samym przebudowy ogrodzenia. Reasumując, przyjęty przez Sąd pierwszej instancji sposób przeprowadzenia służebności drogi koniecznej najlepiej uwzględnia potrzeby nieruchomości władnącej i nie stanowi nadmiernego obciążenia nieruchomości obciążonej, a zatem stanowi najbardziej optymalny wariant w świetle art. 145 §2 i §3 k.c.

Wobec dokonania podziału działki należącej do I. Ś. i A. Ś. (2), o którym była już mowa wyżej, konieczna była zmiana zaskarżonego orzeczenia, ale tylko w zakresie oznaczenia nieruchomości obciążonej. Po podziale nieruchomości tą jest działka oznaczona numerem(...) uwidoczniła na złożonej przez apelującą mapie sporządzonej przez geodetę uprawnionego W. C. (1) zaewidencjonowanej w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym Starosty (...) w dniu 2 lipca 2015 r. Z uwagi zatem na zaistnienie tej okoliczności Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie jak w sentencji na podstawie art.386 §1 k.p.c. w zw. z art.13 §2 k.p.c.

Dalej idącą apelację Sąd Okręgowy oddalił na podstawie art.385 k.p.c. w zw. z art.13 §2 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art.113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art.520 §2 k.p.c. Ponieważ uczestniczka w całości przegrała apelację, zobowiązana jest do zwrotu kosztów przeprowadzenia uzupełniającej opinii biegłego, które zostały tymczasowo poniesione przez Skarb Państwa – Sąd Okręgowy w Kielcach. Zaznaczyć dodatkowo należy, iż konieczność zasięgnięcia opinii biegłego zaistniała w związku z podziałem nieruchomości obciążonej dokonanej przez apelującą już po wydaniu orzeczenia przez Sąd Rejonowy.

SSO Teresa Strojnowska SSO Monika Kośka SSO Cezary Klepacz